

Yapısalcılık Batı dünyasında **Structuralism** olarak bilinir. 20. yüzyılın ikinci yarısında dil, kültür, matematik felsefesi ve toplumun analizinde en fazla kullanılan yaklaşım olmuştur.

Ferdinand de Saussure

'ün çalışmaları genellikle bir başlangıç noktası olarak kabul edilir. Yapısalcılığı birçok çeşitlemesi olan genel bir yaklaşım olarak görmek en doğrusudur.

Yapısalcılık temelde büyük yapılar, sistemler ve oluşumlarla ilgilidir. Yapısalcı hareket çerçevesinde insan davranışları ve olgular bu büyük sistem ve yapılar aracılığıyla incelenmeye ve açıklanmaya çalışılmıştır. Yapısalcılığın en etkili olduğu alanlar dilbilim, göstergebilim ve antropoloji olmuştur.

Yapısalcılık bir kültürde anlamı ortaya çıkaran alt birimler arasındaki ilişkileri inceler. Yapısalcılığın ikinci bir kullanımı matematik felsefesinde ortaya çıkmıştır. Yapısalcılık teorisine göre bir kültürdeki anlam, önem sistemleri olarak çalışan çeşitli pratikler, olgular ve aktivitelerle tekrar ve tekrar üretilir. Bir yapısalcı, bir kültürde üretilen ve tekrar üretilen anlamın derin yapılarını keşfedebilmek için yemek hazırlanması ve sunulması ritüelleri, dini ayinler, oyunlar, edebi ve edebi olmayan yazılar ve diğer eğlence formları gibi çok geniş bir aktivite çeşidini çalışır. Örneğin, yapısalcılığın öncülerinden kültür antropoloğu ve etnograf **Claude Levi-Strauss** kültür olgusunu mitoloji, akrabalık ve yemek hazırlamasını içine alacak şekilde analiz etmiştir.

Dilbilim Modeli

Saussure, dilbilime bilimsel bir statü kazandırmaya özen göstererek, dil kavramına ilişkin anlam belirsizliğini gidermek için bir terminoloji belirlemiştir. Gerçekten de ondan önce dil, ifade ve söz yazardan yazara değişen özelliklerde kullanılıyordu. Bu da gerçek dilbilim teorisinin oluşturulmasını imkansız kılan bir terminoloji belirsizliğini doğuruyordu.

Dilin Tanımı

Saussure'e göre 'dil bireydeki konuşma yetisinin kullanılabilmesi için, toplumsal yapı aracılığıyla kabul edilmesi gereken anlaşma ve uyumlar bütünüdür. Konuşma yetisi dilden ayrı bir olgudur ama dil olmadan kendini gösteremez.' Dil nedir? Bir öğesindeki değişimin bütününde değişim yarattığı ve öğelerden herbirinin diğerinin tümünün değerinin fonksiyonu olduğu bir işaretler sistemidir. Her öğe, kendinin diğerlerinin karşısına koyan bu ilişkilerden kendi özdeşliğinin çekip alır. Saussure'ün yazdığına göre dilin 'en belirleyici niteliği, diğerlerinin olmadığı şey olmasıdır.' Böylece sintagmatik (başka herhangi bir birimle birlikte tasarlanmayacak olan) birime ilişkin bir eksene göre yatay olarak paradigmatik (kendinden farklı, ama yine de bir arada düşünebildiği diğer terimler bütünü için temel oluşturan bir terime ilişkin) bir eksene göre dikey olarak eklenilen bir 'söylem zinciri' elde edilir. Sintagmatik grup ve paradigmatik birleşimler, yapısal çözümleme aracılığıyla sürekli olarak kullanılacaktır.

Dili Oluşturan Öğeler

Dilin sistemini oluşturan öğeler, gösteren ve gösterilenden veya bir akustik imge ve bir kavramdan ibaret işaretlerdir. Jakobson'un buna katkısı, ikili olarak ortaya çıkan ona göre tüm dillerde bulunan bir akustik (ses bilgisi) veya fonem imgeleriyle, ayrı işlevleri üzerinde durarak, dilbilimsel bakış açısına uygun olarak Saussure'ün olanaksız bulunduğu şekilde ilgilenmiş olmasıdır. 'Salt boş ayırım çizgileri' olarak tanımlanan fonemenler, bir sistem içindeki karşıtlıkları ve bilinç dışındaki etkileriyle bu işlevi yerine getirirler.

Yapı Kavramı

Jakobson'a göre Saussure'ün büyük yeteneği 'dışa bağlı bir verinin bilinç dışında var olduğunu tam anlamıyla kavramış olmasıdır'. Levi-Strauss da şöyle demiştir: gerçekte bu ancak dilin, diğer her toplumsal kurum gibi fenomenlerin sürekliliğinin ve 'düzenleyici ilkeler'in süreksizliğinin ötesinde ulaşmaya kalkışılan, bilinçsiz düzeyde işleyen zihin işlevlerini varsaydığının anlaşılmasına bağlıdır. Yapının şu özellikleri buradan kaynaklanır: ilişki anlamlarını sistem içindeki konumlarından alan öğeler üzerine kuruludur; her yapı mediatristir ve dilin aracı olduğu simgesel düzene aittir.